

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามบทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ สม ๐๐๐๑/๓๔๔ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า โดยที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ โดยมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ แต่ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในฐานะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๑ ได้พิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินการเลือกสรรผู้มาดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ด้านสิทธิมนุษยชน (นักวิชาการสิทธิมนุษยชนทรงคุณวุฒิ) ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีมติโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้ตำแหน่งที่ปรึกษาสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติด้านสิทธิมนุษยชน (นักวิชาการสิทธิมนุษยชน) ประเภทวิชาการ ระดับทรงคุณวุฒิเป็นตำแหน่งเทียบเท่าตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูง (รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ) เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา ๕๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่มีประเด็นพิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินการเลือกสรรผู้มาดำรงตำแหน่งดังกล่าว โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีความเห็นเป็น ๒ แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่หนึ่ง เห็นว่า ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่พ้นจากตำแหน่งและอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ตามมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ นั้น ยังสามารถใช้อำนาจดำเนินการเลือกสรรและบรรจุแต่งตั้งข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในตำแหน่งดังกล่าวได้ตามมาตรา ๕๔

แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว เนื่องจากไม่มีกฎหมายกำหนดห้ามมิให้ดำเนินการแต่อย่างใด

แนวทางที่สอง เห็นว่า ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่พ้นจากตำแหน่งและอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ตามมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ นั้น ไม่สมควรใช้อำนาจเลือกสรรและบรรจุแต่งตั้งข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในตำแหน่งดังกล่าว ตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว เนื่องจากพ้นจากตำแหน่งแล้ว และสมควรปฏิบัติหน้าที่ต่อไปเท่าที่จำเป็น

ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงขอหารือว่ากรณีดังกล่าว ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่พ้นจากตำแหน่งและอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ตามมาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ นั้น สามารถใช้อำนาจดำเนินการเลือกสรรและบรรจุแต่งตั้งข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้หรือไม่ อย่างไร

**คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑)** ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยมีผู้แทนจากสำนักงานกฤษฎีกา (สำนักงาน ก.พ.) และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่า โดยที่มาตรา ๖๐<sup>๑</sup> แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ แต่ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ การที่มาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวบัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่พ้นจากตำแหน่งยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้โดยมิได้

---

<sup>๑</sup>มาตรา ๖๐ ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ แต่ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่แต่งตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

ให้ผู้ซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามวรรคหนึ่งมีสิทธิได้รับเงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และประโยชน์ตอบแทนอื่นตามที่ได้รับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับและให้มีสิทธิได้รับบำเหน็จตอบแทนตามมาตรา ๓๒ โดยให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งเพราะลาออกโดยให้คำนวณระยะเวลาตั้งแต่วันที่ได้รับโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจนถึงวันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่

ในกรณีผู้ซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามวรรคหนึ่ง ตาย ลาออก หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ไม่ว่าด้วยเหตุใด และมีผู้ซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ให้นำความในมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

กำหนดเงื่อนไขหรือข้อจำกัดใด ๆ ไว้ ดังนั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติชุดเดิมซึ่งยังคงอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจึงมีหน้าที่และอำนาจทั้งหมดที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอยู่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

อย่างไรก็ตาม ปรากฏตามหนังสือหรือของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ความว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทั้งสองฝ่ายต่างมีความเห็นว่าจะสามารถใช้อำนาจดำเนินการเลือกสรรและบรรจุแต่งตั้งข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามมาตรา ๕๔<sup>๒</sup> แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวได้ เพียงแต่มีข้อโต้แย้งระหว่างกันว่าสมควรใช้อำนาจนั้นหรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) พิจารณาแล้วเห็นว่าการจะสมควรใช้อำนาจนั้นหรือไม่ เพียงใด ย่อมอยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยแท้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ไม่สามารถพิจารณาแทนได้

(นายดิศทัต โตตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๖๑

---

<sup>๒</sup>มาตรา ๕๔ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการสำนักงาน และการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง ให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๑) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ เมื่อได้ดำเนินการสรรหาและคัดเลือกตามมาตรา ๔๙ (๖) แล้ว ให้ประธานกรรมการเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับสูงนอกจาก (๑) หรือเทียบเท่า เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการแล้ว ให้ประธานกรรมการเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๓) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ให้เลขาธิการเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง